

Kilka lat temu, OKE w Warszawie zrezygnowała z podawania norm staninowych dla wyników w szkołach województwa mazowieckiego. Okręgowa komisja publikuje w zamian wyniki wszystkich szkół w województwie, co pozwala na samodzielne wyliczenie stanin. W tym roku OKE podając średnie wyniki szkół województwa mazowieckiego z poszczególnych egzaminów pisemnych **ograniczyła się jedynie do sytuacji gdzie co najmniej 10 absolwentów zdawało dany przedmiot**. Ponieważ, normy staninowe wyliczane były poprzednio z uwzględnieniem wyników we wszystkich szkołach ponadgimnazjalnych kończących się maturą, niezależnie od ilości zdających, wprowadzone w tym roku ograniczenie utrudnia porównywanie wyników maturalnych szkoły uzyskiwanych w kolejnych latach (szczególnie z przedmiotów niezbyt licznie zdawanych w województwie).

Pojęcie *stanin* (od ang. standard nine) nie jest rozpowszechnione i wymaga krótkiego objaśnienia. Skala staninowa stosowana w pomiarze dydaktycznym odpowiada nam na pytanie jaką pozycję zajmuje wynik osiągnięty przez ucznia, szkołę, itp. na tle wyników osiągniętych przez całą badaną populację. Skala staninowa wprowadza 9 przedziałów wyników:

Numer stanina	Nazwa stanina	Przedział wyników
1	Najniższy	< 4%
2	Bardzo niski	4% - 10%
3	Niski	11% - 22%
4	Niżej średni	23% - 39%
5	Średni	40% - 59%
6	Wyżej średni	60% - 76%
7	Wysoki	77% - 88%
8	Bardzo wysoki	89% - 95%
9	Najwyższy	> 95%

Przykładowo: jeżeli Małachowianka uzyskała wynik z języka polskiego na poziomie podstawowym w staninie nr 8, oznacza że 5% szkół uzyskało na pewno rezultat jeszcze wyższy, a 6% szkół ma zbliżone do naszych osiągnięcia. Analizując ten wynik dokładniej okazuje się, że był to 32 wynik wśród 615 szkół na Mazowszu w których przedmiot ten zdawany był przez co najmniej 10 absolwentów, co oznacza, że tylko 5% szkół miało wynik niższy i do najwyższego stanina zabrakło Liceum zaledwie 0,1%!

Wyniki pisemnego egzaminu maturalnego w Liceum Ogólnokształcącym im. Marsz. St. Małachowskiego wraz z odniesieniem do rezultatów z lat poprzednich można także przedstawić w skali centylowej.

LO IM. MARSZ. STANISŁAWA MAŁACHOWSKIEGO W PŁOCKU

W tabeli przedstawione są wyniki klas z egzaminów pisemnych w skali centylowej (uwzględniając absolwentów liceum ogólnokształcącego i technikum).

	Poziom podstawowy									Poziom rozszerzony								
	Ilość zdających	średni wynik w szkole	Centyle							Ilość zdających	średni wynik w szkole	Centyle						
			2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015			2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Biologia										91	49,7%	78	71	80	84	83	84	83
Chemia										79	49,1%	70	67	65	69	67	76	65
Filozofia												100	17	55	51	92		
Fizyka										48	53,8%	72	81	75	74	81	77	85
Geografia										28	57,3%	86	92	86	92	90	85	86
Historia										11	58,0%	81	84	75	78	82	77	71
Historia sztuki												56			68	88	34	
Informatyka										17	65,1%	81	87	74	89	87	82	80
Język angielski	209	95,5%	70	68	68	70	66	71	64	210	78,1%	63	68	66	67	68	70	69
Język francuski	5	88,8%	55	76	100	41	44	81	69	3	61,3%	42	22	56	69	45	47	
Język łaciński										6	58,8%	63	62	51	100	64	68	54
Język niemiecki	9	82,0%	76	75	76	80	69	74	72	7	45,4%	37	80	86	64	67	72	63
Język polski	236	69,9%	82	88	84	93	85	74	78	46	67,5%	77	68	82	84	75	82	65
Język rosyjski	6	83,0%	61	81	90	83	80	92	85	1	64,0%	28	64	78	54	33	79	55
Język włoski	7	58,3%	18		39	30	27	74		3	59,3%	29		18	19	32	27	
Matematyka	236	87,1%	83	82	81	81	82	83	76	136	58,5%	83	86	85	81	84	84	81
WOS										11	55,0%	86	77	90	84	93	92	94

Przykładowo: wynik 82 centyli z j. polskiego na poziomie podstawowym oznacza, że 18% absolwentów liceów i techników w kraju uzyskało wynik równy lub wyższy od "statystycznego" ucznia naszej szkoły.

Niezależnie od tego czy używamy skali staninowej czy centylowej, analizując wyniki należy zwrócić uwagę na ilość osób zdających egzamin. Rozpatrując przedmioty zdawane na poziomie podstawowym, tylko w przypadku **trzech** z nich ilość zdających jest na tyle duża, aby wyciągać z wyników wnioski o charakterze statystycznym. W przypadku egzaminów zdawanych na poziomie rozszerzonym ilość przedmiotów z co najmniej dwucyfrową ilością zdających jest większa i wynosi w tym roku **10**.

W kolejnej tabeli przedstawione są bardziej szczegółowe wyniki tegorocznych egzaminów pisemnych w LO Małachowskiego na tle innych szkół województwa i miasta Płocka.

		Pozycja, przy uwzględnieniu co najmniej 10-u zdających przedmiot								
		LO Małachowskiego		w ilu szkołach przedmiot zdawano	w województwie			w m. Płocku	klasa (stanin)	
		średni wynik %	liczba osób		ilość szkół >10 zdających	ze względu na ilość zdających	ze względu na wynik %	ze względu na wynik %		
przedmioty obowiązkowe	Język polski	69,9	234	695	615	7	32	2	8	95,0%
	Matematyka	87,2	234	696	617	7	30	1	9	95,3%
	Język angielski	95,5	207	694	607	14	70	1	7	88,6%
	Język niemiecki	82,0	9	272	19	20	b.d.	b.d.		
	Język rosyjski	83,0	6	268	25	37	b.d.	b.d.		
	Język francuski	88,8	5	75	4	11	b.d.	b.d.		
	Język włoski	58,3	7	28	0	1	b.d.	b.d.		
przedmioty dodatkowe	Język polski	67,1	45	574	279	70	41	1	7	85,7%
	Matematyka	58,4	135	524	256	11	22	1	8	91,8%
	Język angielski	78,2	208	633	461	2	88	1	7	81,1%
	Język niemiecki	45,4	7	227	11	21	b.d.	b.d.		
	Język rosyjski	64,0	1	199	5	97	b.d.	b.d.		
	Język francuski	61,3	3	86	4	13	b.d.	b.d.		
	Język włoski	59,3	3	46	1	3	b.d.	b.d.		
	Biologia	49,7	91	477	196	1	35	1	7	82,7%
	Chemia	49,7	79	329	132	4	29	1	7	78,8%
	Fizyka	53,4	47	301	103	14	26	1	6	75,7%
	Geografia	57,3	28	537	271	108	37	2	7	86,7%
	Historia	58,0	11	434	115	85	18	1	7	85,2%
	Informatyka	65,1	17	221	44	14	6	1	8	88,6%
	Język łaciński i kultura antyczna	58,8	6	20	1	2	b.d.	b.d.		
	Wiedza o społeczeństwie	55,0	11	437	112	94	16	1	7	86,6%

Jak już wcześniej nadmieniałem, OKE podając średnie wyniki szkół województwa mazowieckiego z poszczególnych egzaminów pisemnych **ograniczyła się jedynie do sytuacji gdzie co najmniej 10 absolwentów zdawało dany przedmiot**. Dlatego brakowało danych aby wypełnić część pól powyższej tabeli. Ponadto możliwe było podanie pozycji naszej szkoły w Płocku i województwie, z uwzględnieniem tylko tych szkół gdzie liczba zdających przekraczała 9 osób. Jest wielce prawdopodobne, że w niektórych szkołach, które nie spełniały tego kryterium wyniki egzaminów były wyższe niż w LO Małachowskiego.

Uwzględniając tylko te egzaminy, które spełniają statystyczne kryteria ilościowe otrzymujemy, że nasza szkoła z egzaminów na poziomie podstawowym uzyskała z jednego przedmiotu (matematyki) wynik w najwyższej klasie staninowej (wynik wyższy od minimalnego dla tej klasy o 0,3%). Z języka polskiego zabrakło 0,1% do wyniku w najwyższej klasie. Są to wyniki zbliżone do tych jakie Liceum uzyskiwało w poprzednich latach. Z języka polskiego uzyskaliśmy 32 wynik w województwie na 615 szkół, z uwzględnieniem kryterium co najmniej 10-u zdających. Rok temu wynik z języka ojczystego był jeszcze wyższy – miejsce 12. Z matematyki nasza szkoła zajęła 30 pozycję wśród szkół w województwie, czyli znalazła się 6 pozycji wyżej niż w dwóch latach poprzednich. Wyniki z języka angielskiego na poziomie podstawowym plasują nas w klasie wysokiej co oznacza utrzymanie klasy z roku poprzedniego, ale należy zauważyć, że zabrakło tu do kolejnej klasy tylko 0,5 punktu procentowego. Z pozostałych języków obcych było zbyt mało zdających aby wyniki interpretować statystycznie.

Analogicznie podchodząc do przedmiotów zdawanych na poziomie rozszerzonym, z : **matematyki i informatyki** mamy wyniki w klasie bardzo wysokiej, z : **języka polskiego, języka angielskiego, biologii, chemii, geografii, historii i WOS-u** wyniki w klasie wysokiej a z **fizyki** w klasie wyżej średniej. Z większości przedmiotów mamy wyniki porównywalne z latami poprzednimi, czyli różniące się co najwyżej o jedną klasę ale generalnie możemy zauważyć **spadek wyników** w porównaniu z rokiem poprzednim (w 2020 roku wśród statystycznie reprezentowalnych wyników 1 przedmiot plasował się w klasie najwyższej, 5 przedmiotów plasowało się w klasie bardzo wysokiej i 4 w klasie wysokiej). Paradoksalnie, nie zawsze wysoka pozycja wśród szkół województwa daje najwyższą klasę staninową, gdyż dla każdego przedmiotu i poziomu różna jest liczba szkół, gdzie zdawano dany przedmiot.

Interesująco wyglądają wyniki uzyskane przez absolwentów poszczególnych klas trzecich.

	KLASA								Poziom
	A	B	C	D	E	F	G	I	
Język polski	86	79	78	89	90	76	66	83	podstawowy
Język angielski	82	64	72	95	59	68	61	69	
Matematyka	91	80	85	97	67	78	90	80	
Biologia	84					75		75	rozszerzony
Chemia	86					67	58	62	
Fizyka		48		88					
Geografia			88						
Język angielski	69	51	66	76	55	64	61	61	
Język polski					78				
Matematyka	88	68	79	95			82		
Informatyka							83		
Wiedza o społeczeństwie					86				
Średnia:	84	65	78	90	73	71	72	72	

Najlepiej egzamin maturalny napisały klasy D i A (w porównaniu z ubiegłym rokiem nieco zwiększyła się tylko dzieląca je różnica punktowa). Należy zwrócić uwagę, że uczniowie klasy D tylko jeden egzamin napisali nieco poniżej 80 centyli, pozostałe powyżej lub w pobliżu 90 centyli. Na pewno plasuje to ich w czołówce klas w województwie. Na uwagę zasługują wysokie rezultaty uczniów z klasy C, z wyjątkiem wyników z języka angielskiego. Warto także podkreślić wyniki z języka polskiego (na poziomie podstawowym) uczniów klasy D - pomimo, że nie uczyli się tego języka na poziomie rozszerzonym uzyskali aż 89 centyli. Najniższy rezultat uzyskała klasa B. W dodatku jest to wynik dużo gorszy od pozostałych klas. Ponownie z zestawienia wypadła historia (w żadnej klasie nie było co najmniej 10 – u zdających), trzeci raz z rzędu pojawiła się natomiast informatyka w klasie G.

Podsumowanie i wnioski

Ogólnie wyniki pisemnego egzaminu maturalnego przeprowadzonego w 2021 r. w LO im. Marsz. St. Małachowskiego należy ocenić pozytywnie. Co prawda nie wszyscy zdający uzyskali co najmniej 30% punktów z pisemnych egzaminów obowiązkowych w pierwszym terminie, ale zdająca która musiała poprawiać egzamin z języka polskiego uczyniła to w sesji wrześniowej. Z wielu egzaminów uzyskaliśmy najwyższe i bardzo wysokie wyniki oraz zajęliśmy wysokie miejsca wśród szkół Mazowsza.

Uwzględniając tylko te egzaminy, które spełniają statystyczne kryteria ilościowe (czyli co najmniej 10 zdających dany przedmiot w szkole), tylko z egzaminu z języka polskiego na poziomie podstawowym oraz geografii na poziomie rozszerzonym nie uzyskaliśmy najwyższego wyniku ze wszystkich szkół w Płocku.

Nadal cieszy bardzo duża ilość dodatkowych egzaminów maturalnych, które zdają uczniowie LO Małachowskiego na poziomie rozszerzonym, wykorzystując wiedzę ze wszystkich trzech przedmiotów stanowiących nachylenie klasy, do której uczęszczali. Wyjątkiem jest tu historia, którą zdawało tylko 9 uczniów z klasy E, mimo iż była nauczana tam na poziomie rozszerzonym. Natomiast, język angielski uczniowie licznie zdawali na poziomie rozszerzonym także w klasach, gdzie jego program nie był realizowany w formie rozszerzonej. Umożliwia im to możliwość kandydowania z sukcesem na wiele kierunków oferowanych przez renomowane uczelnie w kraju i zagranicą. W Małachowiance statystyczny maturzysta zdawał 2,95 egzaminu dodatkowego chociaż w tej sesji nie wymagany był nawet jeden!

Wyniki naszej szkoły, szczególnie te uzyskane z egzaminów na poziomie podstawowym, wpływają znacząco na podniesienie średnich wyników w mieście. Maturzyści z Małachowianki stanowią 12,7% (dwa lata temu było to rekordowo 16,8% !) wszystkich tegorocznych absolwentów zdających w Płocku egzamin dojrzałości. Trudno więc bardzo dobre wyniki egzaminów zewnętrznych tłumaczyć elitarnością placówki. Najwyżej należy oceniać wyniki z matematyki, gdyż plasują Liceum w najwyższym staninie na poziomie podstawowym i bardzo wysokim staninie na poziomie rozszerzonym. Bardzo wysoki jest wynik egzaminu z języka polskiego na poziomie podstawowym (tylko w 5% mazowieckich szkół był wyższy, ciekawy jest fakt, że wśród nich znalazło się VII LO z Płocka!). Cieszy też bardzo wysoki wynik z informatyki, którą zdawało 14 absolwentów naszej szkoły. Tylko w 44

szkołach w województwie zdawało go co najmniej 10 osób, a lepszych od naszego liceum okazało się tylko 6 z nich.

Martwi natomiast spadek wyników z egzaminów dodatkowych zdawanych na poziomie rozszerzonym. W porównaniu z poprzednim rokiem tylko z: chemii, informatyki, j.angielskiego, j. polskiego i WOS-u uzyskaliśmy wyniki w tych samych klasach. Wyniki z: biologii, historii, geografii, matematyki są w tym roku o klasę, a w przypadku fizyki nawet o dwie klasy niższe od zeszłorocznych. W dużym stopniu ten spadek wyników został wywołany czynnikami zewnętrznymi, szczególnie tym, że w tej sesji nie było obowiązku zdawania żadnego przedmiotu dodatkowego, co skwapliwie wykorzystali najmniej ambitni absolwenci podnosząc wyniki swoich szkół, a w LO Małachowskiego wszyscy absolwenci zdawali co najmniej 1 egzamin rozszerzony. Na tle innych płočkih szkół nadal wypadamy bardzo dobrze.

Występuje duży rozrzut średnich wyników egzaminów w poszczególnych klasach, co między innymi oznacza, że wciąż powinniśmy analizować i modyfikować ofertę edukacyjną szkoły, aby optymalnie dostosowywać się do możliwości i oczekiwań kandydatów.

Zapraszam do odwiedzenia witryny internetowej Instytutu Badań Edukacyjnych <http://ewd.edu.pl> , gdzie można obejrzyć i porównać osiągnięcia szkół z egzaminów zewnętrznych (w cyklu trzyletnim) z uwzględnieniem tzw. edukacyjnej wartości dodanej, oraz stronę www.oke.waw.pl , gdzie między innymi znajdują się szczegółowe opracowania wyników maturalnych z poszczególnych przedmiotów.

© Bogdan Iwański